

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prezentate la 28 septembrie 2017¹

Cauzele conexate C-397/16 și C-435/16

Acacia Srl

împotriva

Pneusgarda Srl, în faliment,

Audi AG

[cerere de decizie preliminară formulată de
Corte d'appello di Milano (Curtea de Apel din Milano, Italia)]

și

Acacia Srl,

Rolando D'Amato

împotriva

Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG

[cerere de decizie preliminară formulată de
Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania)]

„Trimitere preliminară – Regulamentul (CE) nr. 6/2002 – Desene sau modele industriale comunitare – Articolul 110 alineatul (1) – Excepție de la protecție – Utilizare autorizată – Piesă de schimb – Jantă pentru autovehicul – Noțiunea «piesă dintr-un produs complex» – Absența cerinței potrivit căreia forma piesei este impusă de aspectul produsului complex – Liberalizare extensivă a pieței pieselor de schimb – Cerința utilizării pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial – Măsuri de precauție care trebuie luate de producătorul sau de vânzătorul care nu este titular – Obligație de diligență în ceea ce privește respectarea condițiilor de utilizare de către utilizatorii din aval”

I. Introducere

1. Corte d'appello di Milano (Curtea de Apel din Milano, Italia) și Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) au adresat Curții cereri de decizie preliminară cu privire la interpretarea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare².

2. Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii, primul între Acacia Srl, pe de o parte, și Pneusgarda Srl, în faliment, și Audi AG, pe de altă parte, și al doilea între Acacia și domnul Rolando D'Amato, pe de o parte, și Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG (denumită în continuare „Porsche”), pe de altă parte, în legătură cu fabricarea și comercializarea de către Acacia de jante care reproduc desene sau modele industriale comunitare ale căror titulare sunt Audi și Porsche.

¹ Limba originală: franceza.

² JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70.

3. Întrebările adresate de instanțele de trimitere urmăresc să se stabilească dacă Acacia se poate prevala, în cadrul litigiilor principale, de clauza privind reparațiile prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Această clauză stabilește o excepție de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar în favoarea pieselor de schimb utilizate pentru a permite repararea unui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

4. În esență, vom propune Curții să răspundă la aceste întrebări după cum urmează. Pe de o parte, jantele pentru autovehicule produse de Acacia intră sub incidența acestei clauze privind reparațiile dacă sunt utilizate pentru a permite repararea autovehiculului în scopul de a-i reda aspectul inițial. Pe de altă parte, un producător sau un vânzător de jante, precum Acacia, se poate prevala de clauza respectivă dacă îndeplinește o obligație de diligență în ceea ce privește respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor de utilizare menționate mai sus.

II. Cadrul juridic

A. Regulamentul nr. 6/2002

5. Considerentul (13) al Regulamentului nr. 6/2002, care menționează clauzele privind reparațiile incluse în acest regulament și, respectiv, în Directiva 98/71/CE³, are următorul cuprins:

„Directiva [98/71] nu permite realizarea unei apropieri complete a legislațiilor statelor membre privind utilizarea desenelor sau modelelor industriale protejate în vederea reparării unui produs complex pentru a-i reda aspectul inițial, dacă desenul sau modelul se aplică unui produs sau este încorporat într-un produs care constituie la rândul său o piesă dintr-un produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat. În cadrul procedurii de conciliere privind directiva în cauză, Comisia [Europeană] s-a angajat să analizeze impactul dispozițiilor acestei directive la trei ani de la termenul limită pentru transpunerea sa, în special în sectoarele industriale cele mai afectate. În aceste condiții, până la adoptarea de către [Consiliul Uniunii Europene] a unei politici în domeniu pe baza unei propuneri a Comisiei, nu trebuie protejate ca desene sau modele industriale comunitare acele desene sau modele industriale aplicate unui produs sau care sunt încorporate într-un produs care, la rândul său, constituie o piesă dintr-un produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul, desenele sau modelele protejate în cauză fiind destinate reparării unui produs complex pentru a-i reda aspectul inițial.”

6. Articolul 3 din acest regulament cuprinde următoarele definiții:

„[...]”

- (a) «desen sau model industrial» înseamnă aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, care îi conferă, în special, caracteristicile liniilor, conturilor, culorilor, formei, texturii și/sau a materialelor și/sau a ornamentației produsului în sine;
- (b) «produs» înseamnă orice articol industrial sau artizanal, inclusiv, printre altele, piesele concepute spre a fi asamblate într-un produs complex, ambalaj, formă de prezentare, simboluri grafice și caractere tipografice, cu excepția programelor de calculator;
- (c) «produs complex» înseamnă un produs compus din mai multe piese ce pot fi înlocuite astfel încât să permită dezasamblarea și reasamblarea produsului.”

³ Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (JO 1998, L 289, p. 28, Ediție specială, 13/vol. 24, p. 106).

7. Articolul 4 din Regulamentul nr. 6/2002, intitulat „Condiții de protecție”, prevede:

„(1) Un desen sau un model industrial este protejat printr-un desen sau model industrial comunitar numai dacă are caracter individual și de noutate.

(2) Un desen sau un model industrial aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o piesă a unui produs complex este considerat ca având un caracter individual și de noutate numai dacă:

- (a) după încorporarea în produsul complex, piesa rămâne vizibilă la o utilizare normală a produsului și
- (b) caracteristicile vizibile ale piesei îndeplinesc, fiecare în parte, condițiile de noutate și de caracter individual.

(3) Prin «utilizare normală» în înțelesul alineatului (2) litera (a) se înțelege utilizarea produsului de către utilizatorul final, cu excepția operațiunilor de întreținere, service sau reparații.”

8. Articolul 19 alineatul (1) din acest regulament, intitulat „Drepturi conferite de desenul sau modelul industrial comunitar”, are următorul cuprins:

„Desenul sau modelul industrial comunitar înregistrat conferă titularului său dreptul exclusiv de a-l utiliza și interzice oricărui terț utilizarea acestuia fără consimțământul titularului. Prin utilizare, în înțelesul prezentei dispoziții, se înțelege, în special, fabricarea, ofertarea, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea propriu-zisă a unui produs în care a fost încorporat sau căruia i s-a aplicat desenul sau modelul în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior.”

9. Articolul 21 din regulamentul menționat, intitulat „Limitarea drepturilor”, prevede:

„Drepturile conferite de desenul sau de modelul industrial comunitar nu se aplică actelor care implică un produs în care a fost încorporat sau căruia i se aplică desenul sau modelul care intră în sfera de protecție a desenului sau modelului industrial comunitar, dacă produsul a fost introdus pe piață pe teritoriul Comunității de către sau cu consimțământul titularului desenului sau al modelului industrial comunitar în cauză.”

10. Articolul 110 din Regulamentul nr. 6/2002, intitulat „Dispoziție tranzitorie”, prevede:

„(1) Până la data intrării în vigoare a modificărilor aduse prezentului regulament, la propunerea Comisiei în acest sens, nu se acordă protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model care constituie o piesă dintr-un produs complex, piesă utilizată în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

(2) Propunerea Comisiei menționată la alineatul (1) este prezentată împreună cu modificările pe care Comisia le înaintează referitor la același subiect în conformitate cu articolul 18 din Directiva [98/71] și ține seama de aceste modificări.”

B. Dreptul italian

11. Articolul 241 din Decreto legislativo, n. 30, Codice della proprietà industriale (Decretul legislativ nr. 30 cu privire la Codul proprietății industriale) din 10 februarie 2005 (GURI n° 52 din 4 martie 2005), astfel cum a fost modificat prin Decreto legislativo, n. 131 (Decretul legislativ nr. 131) din 13 august 2010 (GURI n° 192 din 18 august 2010), intitulat „Drepturi exclusive asupra pieselor unui produs complex”, prevede:

„Până la modificarea Directivei [98/71], la propunerea Comisiei, conform articolului 18 din această directivă, drepturile exclusive asupra pieselor unui produs complex nu pot fi invocate pentru a împiedica fabricarea și vânzarea acestor piese pentru a repara un produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.”

III. Litigiile principale și întrebările preliminare

A. Cauza C-397/16

12. Audi este titulara mai multor modele industriale comunitare pentru jante din aliaj de aluminiu.

13. Audi consideră că anumite modele de jante replici din aliaj aparținând mărcii WSP Italy, produse de Acacia și vândute de distribuitorul independent Pneusgarda, constituie contrafaceri ale modelelor industriale comunitare a căror titulară este aceasta. Prin urmare, Audi a chemat în judecată Acacia și Pneusgarda în fața Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano, Italia) pentru a se constata încălcarea pretinsă și pentru a obliga Acacia și Pneusgarda, producătorul și, respectiv, distribuitorul produselor în discuție, să înceteze activitatea desfășurată. În cursul procedurii, a intervenit falimentul Pneusgarda.

14. Prin hotărârea nr. 2271/2015 din 27 noiembrie 2014, acest tribunal a admis cererea formulată de Audi, declarând că activitatea comercială desfășurată de Acacia, constând în importul, exportul, producția, comercializarea și promovarea publicitară a jantelor replici, constituiau contrafacere a celor șase modele industriale comunitare a căror protecție fusese solicitată de Audi.

15. Acacia a formulat apel împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere, susținând că jantele pe care le produce intră sub incidența clauzei privind reparațiile prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

16. Instanța de trimitere subliniază că soluția care trebuie dată în litigiul principal depinde de interpretarea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Aceasta precizează că tinde să considere că jantele în litigiu intră sub incidența clauzei privind reparațiile prevăzută de această dispoziție.

17. În aceste împrejurări, Corte d'appello di Milano (Curtea de Apel din Milano) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [În primul rând, p]rincipiile în materia liberei circulații a mărfurilor și a liberei prestări a serviciilor pe piața internă, [în al doilea rând,] principiul efectivității normelor de drept al Uniunii cu privire la concurență și al liberalizării pieței interne, [în al treilea rând,] principiile efectului util și aplicării uniforme a dreptului Uniunii în cadrul Uniunii Europene [și, în al patrulea rând,] dispozițiile de drept secundar al Uniunii Europene precum Directiva 98/71, în special articolul 14 din aceasta, articolul 1 din Regulamentul [(UE) nr. 461/2010 al Comisiei din 27 mai 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practici concertate în sectorul autovehiculelor (JO 2010, L 129, p. 52)] și Regulamentul [nr. 124 al Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite

(CEE-ONU) – Dispoziții uniforme privind omologarea roților pentru autoturisme și remorcile acestora], se opun unei interpretări a articolului 110 din Regulamentul nr. 6/2002, care conține clauza privind reparațiile, care exclude jantele replici cu aspect identic cu cel al jantelor originale inițiale, omologate în temeiul Regulamentului nr. 124 citat anterior, din noțiunea de piesă a unui produs complex (autovehicul) în scopul de a permite repararea acestuia și de a-i reda aspectul inițial?

- 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, normele privind drepturile de exclusivitate industrială asupra modelelor industriale înregistrate, în temeiul echilibrării intereselor la care se referă prima întrebare, se opun aplicării clauzei privind reparațiile în ceea ce privește produsele replici complementare care pot fi alese în mod diferit de către client, pentru motivul că clauza privind reparațiile trebuie interpretată în sens restrictiv și că poate fi invocată numai cu privire la piesele de schimb cu formă obligatorie, cu alte cuvinte la piesele a căror formă a fost stabilită în mod în esență imuabil în raport cu aspectul exterior al produsului complex, cu excluderea altor piese, care trebuie considerate substituibile și aplicabile în mod liber după gustul clientului?
- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la [a doua întrebare], ce măsuri trebuie să adopte producătorul de jante replici în scopul de a asigura circulația legală a produselor destinate reparării și reconstituirii aspectului exterior inițial al produsului complex?"

B. Cauza C-435/16

18. Porsche este titulara mai multor desene sau modele industriale comunitare care reprezintă roți pentru autovehicule.

19. Acacia, al cărei administrator, domnul D'Amato, este de asemenea recurent în litigiul principal, produce jante pentru autoturisme fabricate de diferiți producători de autovehicule. Gama sa de produse include jantele din aliaj ușor „W1050 Philadelphia”, „W1051 Tornado Silver”, „W1054 Saturn” și „W1053 Helios Silver”, care reproduc desene sau modele industriale comunitare a căror titulară este Porsche. Marca care aparține Acacia, WSP Italy, precum și indicația „Not O. E.M” sunt aplicate pe jantele pe care le produce.

20. Acacia oferă spre vânzare jantele sale din aliaj ușor pe site-ul internet www.wspitaly.com, care, în Germania, este disponibil în limba germană. Pe acest site internet, care se adresează utilizatorilor finali, jantele pot fi cumpărate la bucată sau în cantitate mai mare. Tot aici găsim și informația în limba engleză că este vorba despre roți de schimb replici sau despre roți de schimb replici parțiale, compatibile în totalitate cu autovehiculele indicate și destinate exclusiv reparării lor, cu scopul de a le reda aspectul inițial. În ceea ce privește jantele din aliaj ușor destinate autovehiculelor Porsche, Acacia arată că este vorba de jante de schimb care pot fi utilizate numai în cazul autovehiculelor Porsche.

21. Întrucât jantele din aliaj ușor „W1050 Philadelphia”, „W1051 Tornado Silver”, „W1054 Saturn” și „W1053 Helios Silver” aduc atingere desenelor sau modelelor industriale comunitare a căror titulară este, Porsche a introdus o acțiune la Landgericht (Tribunalul Regional, Germania) prin care să se interzică în special fabricarea și comercializarea de către Acacia a jantelor în litigiu.

22. Acacia și administratorul său au arătat că jantele în litigiu sunt piese de schimb utilizate pentru repararea autovehiculelor Porsche deteriorate astfel încât, conform articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, sunt excluse de la protecția conferită de desenele sau modelele industriale a căror titulară este Porsche.

23. Landgericht (Tribunalul Regional) a statuat că acțiunea introdusă de Porsche era întemeiată. Întrucât apelul formulat de Acacia și de administratorul său a fost respins, aceștia au introdus recurs, încuviințat de instanța de apel, la instanța de trimitere.

24. Instanța de trimitere subliniază că soluția care trebuie dată în recursul introdus de Acacia și de administratorul său depinde de interpretarea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. În această privință, precizează că tinde să considere că componentele a căror formă poate fi modificată, precum jantele în discuție în prezentul litigiu, nu intră în domeniul de aplicare al clauzei privind reparațiile prevăzute de această dispoziție.

25. În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Este aplicarea restricției privind protecția acordată în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, limitată la piese cu o formă impusă, adică la piese a căror formă, datorită aspectului întregului produs, nu poate fi în principiu modificată și astfel nu poate fi aleasă de către client – ca, de exemplu, jantele autovehiculelor?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Este aplicarea restricției privind protecția acordată, în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002, limitată doar la oferta de produse identic concepute, deci produse a căror culoare și dimensiune corespund cu cea a produselor originale?

3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Se aplică restricția privind protecția acordată, în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002, în favoarea furnizorului unui produs care contraface fundamental desenul sau modelul industrial care face obiectul acțiunii doar atunci când acesta garantează în mod obiectiv că produsul său se poate achiziționa exclusiv pentru scopuri de reparații, și nu pentru a fi folosit în alte scopuri, cum ar fi îmbunătățirea sau personalizarea produsului?

4) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea 3:

Ce demersuri trebuie să întreprindă furnizorul unui produs care contraface fundamental desenul sau modelul industrial care face obiectul acțiunii de față, pentru a garanta în mod obiectiv că produsul său se poate achiziționa exclusiv pentru scopuri de reparații, iar nu pentru a fi folosit în alte scopuri, cum ar fi îmbunătățirea sau personalizarea întregului produs? Este suficient:

a) ca furnizorul să includă în prospectul de vânzare informația că vânzarea se face exclusiv în scopuri de reparații, pentru a reconstitui aspectul inițial al întregului produs, sau

b) este necesar ca furnizorul să condiționeze livrarea de declarația scrisă a cumpărătorului (comerciant și consumator) că utilizează produsul oferit numai în scopuri de reparații?”

IV. Procedura în fața Curții

26. Cererile de decizie preliminară au fost înregistrate la grefa Curții la 18 iulie 2016 în cauza C-397/16 și la 4 august 2016 în cauza C-435/16.

27. În cauza C-397/16, au depus observații scrise Acacia, Audi, guvernele italian, german și neerlandez, precum și Comisia.

28. În cauza C-435/16, au depus observații scrise Acacia și domnul D'Amato, Audi, guvernele german, italian și neerlandez, precum și Comisia.

29. Prin Decizia președintelui Curții din 25 aprilie 2017, cele două cauze au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

30. La ședința care a avut loc la 14 iunie 2017 s-au prezentat pentru a formula observații orale Acacia și domnul D'Amato, Audi, Porsche, guvernele italian, german și francez, precum și Comisia.

V. Analiză

31. Prezentele cauze au ca obiect clauza privind reparațiile prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 în favoarea pieselor de schimb utilizate pentru repararea unui produs complex. Astfel cum vom explica în continuare, această excepție de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar a făcut obiectul unor ample dezbateri în cursul procedurii legislative care a precedat adoptarea acestui regulament.

32. În vederea facilitării înțelegerii importanței prezentei cauze, vom începe prin a descrie rațiunea acestei clauze privind reparațiile, care urmărește să realizeze o liberalizare extensivă a pieței pieselor de schimb (secțiunea A).

33. A doua întrebare din cauza C-397/16 și prima întrebare din cauza C-435/16 urmăresc să stabilească dacă sfera de aplicare a excepției prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 este limitată la piesele cu o formă impusă de aspectul produsului complex. Vom propune Curții să răspundă negativ la aceste întrebări din moment ce eliminarea acestei cerințe a fost necesară pentru a se ajunge la un acord politic în cadrul Consiliului cu privire la adoptarea acestui regulament (secțiunea B).

34. A doua întrebare adresată în cauza C-435/16 urmărește să stabilească dacă sfera de aplicare a articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 este limitată la piesele identice cu piesele de origine, în special din punctul de vedere al culorii și al dimensiunii lor. Vom propune Curții să răspundă afirmativ la această întrebare. În acest context, vom examina de asemenea cerința privind prezența unei „piese dintr-un produs complex”, precum și cea privind utilizarea pentru repararea produsului complex (secțiunea C).

35. A treia întrebare din cauza C-397/16, precum și a treia și a patra întrebare din cauza C-435/16 privesc măsurile de precauție care trebuie să fie luate de un producător sau de un vânzător de piese care dorește să se prevaleze de articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

36. În această privință, vom propune Curții să răspundă că, pentru a se putea prevala de această excepție, producătorul sau vânzătorul unei piese dintr-un produs complex trebuie să îndeplinească o obligație de diligență în ceea ce privește respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor de utilizare prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Această obligație de diligență implică, pe de o parte, să informeze cumpărătorul asupra faptului că piesa respectivă încorporează un desen sau model industrial al cărui titular nu este și că această piesă este destinată exclusiv utilizării în condițiile stabilite la această dispoziție și, pe de altă parte, că pierde dreptul de a se prevala de aceasta dacă știa sau avea motive întemeiate să știe că piesa nu ar fi utilizată cu respectarea acestor condiții (secțiunea D).

37. Precizăm că elementele de răspuns astfel stabilite vor permite să se răspundă la prima întrebare adresată în cauza C-397/16 în sensul că o jantă pentru autovehicul trebuie considerată drept o „piesă dintr-un produs complex”, în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002⁴, și că poate beneficia de excepția prevăzută la această dispoziție dacă este utilizată pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial⁵. Adăugăm că nu este necesar, pentru a răspunde la această întrebare, să se examineze celelalte principii și dispoziții menționate în aceasta, după cum au subliniat în mod întemeiat guvernul german și Comisia.

A. Cu privire la rațiunea de a fi a clauzei privind reparațiile prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002

38. Astfel cum a subliniat Comisia, din motivele expuse în propunerea de regulament rezultă că obiectivul clauzei privind reparațiile era de a preveni apariția monopolurilor în beneficiul titularilor în ceea ce privește piesele din produse complexe:

„Scopul acestei dispoziții este de a evita crearea de piețe captive pentru unele piese de schimb.

[...]

[...] Consumatorul care a cumpărat un produs de lungă durată și [care] poate fi costisitor (de exemplu, un automobil) ar fi legat pe durată nedeterminată, pentru cumpărarea pieselor externe de producătorul produsului complex. Aceasta ar putea avea ca rezultat crearea unor condiții nesănătoase de concurență pe piața pieselor de schimb, dar și asigurarea în practică pentru producătorul produsului complex a unui monopol cu o durată care o depășește pe cea a protecției desenului sau modelului său [...]”⁶

39. Pentru o bună înțelegere a situației avute în vedere în propunerea de regulament, considerăm utilă descrierea efectelor protecției acordate sub titlul de desen sau model industrial comunitar în stadiile de proiectare a unui automobil, de comercializare a acestui autovehicul și de înlocuire a unei piese a acestuia.

40. În primul rând, să presupunem că un producător de autovehicule concepe un model sau desen pentru un autovehicul nou și care prezintă caracter individual, în sensul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Producătorul respectiv solicită și obține o protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru autovehicul, care constituie un produs complex în sensul articolului 3 litera (c) din acest regulament. Acesta obține de asemenea protecția respectivă pentru mai multe piese încorporate în autovehicul în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din regulamentul respectiv, precum barele de protecție, aripile caroseriei, portierele, farurile sau jantele roților.

41. În calitate de titular al acestor desene sau modele industriale comunitare, producătorului de autovehicule i se conferă, în conformitate cu articolul 19 din acest regulament, dreptul exclusiv de a le utiliza și de a interzice oricărui terț utilizarea acestora fără consimțământul său. Cu alte cuvinte, acest producător deține un monopol de utilizare a acestor desene sau modele industriale, ceea ce îi permite să interzică terților producerea sau comercializarea unui autovehicul sau a pieselor pentru autovehicule pe care le utilizează.

4 A se vedea punctele 92 și 93 din prezentele concluzii.

5 A se vedea punctele 97-110 din prezentele concluzii.

6 Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare [COM(93) 342 final, p. 24 și 25].

42. Cu toate acestea, în al doilea rând, principiul limitării drepturilor prevăzut la articolul 21 din Regulamentul nr. 6/2002 restrânge acest monopol la prima introducere pe piață a produselor respective⁷. Potrivit acestei dispoziții, în realitate, drepturile titularului nu se aplică actelor care implică un produs care a fost introdus pe piață de titular sau cu consimțământul său. Astfel, de fiecare dată când are loc vânzarea unui autovehicul, drepturile producătorului de automobile sunt limitate nu numai cu privire la autovehiculul vândut, considerat ca produs complex, ci și cu privire la fiecare piesă a acestui autovehicul care ar fi protejată printr-un desen sau model industrial comunitar.

43. În al treilea rând, este posibil ca una dintre piesele încorporate în autovehiculul vândut de producătorul de automobile, precum barele de protecție, aripile caroseriei, portierele, farurile sau jantele roților, să se defecteze și să se impună înlocuirea sa.

44. În conformitate cu articolele 19 și 21 din Regulamentul nr. 6/2002, producătorul automobilului deține un monopol de utilizare, limitat la prima introducere pe piață, în privința oricărei piese de schimb care încorporează un desen sau un model industrial al cărui titular este. Astfel, aceste dispoziții conferă producătorului dreptul de a se opune fabricării sau comercializării unor astfel de piese fără consimțământul său, iar aceasta pe toată durata utilizării produsului complex, respectiv a autovehiculului în prezentul caz.

45. Clauza privind reparațiile prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 are ca scop eliminarea în anumite circumstanțe tocmai a acestui monopol, respectiv monopolul titularului în privința pieselor de schimb ale unui produs complex. Această clauză prevede astfel că drepturile titularului nu se aplică pieselor utilizate pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

46. Precizăm de la început că, în versiunea sa actuală, clauza privind reparațiile realizează, în opinia noastră, o *liberalizare extensivă* a pieței pieselor de schimb, spre deosebire de versiunea propusă inițial de Comisie, care realiza o *liberalizare restrânsă* a acestei piețe⁸. Astfel, în versiunea sa inițială, domeniul de aplicare al clauzei privind reparațiile era limitat la piesele cu o formă impusă de aspectul produsului complex, precum farurile autovehiculului. Prin urmare, titularii păstrau monopolul în privința pieselor a căror formă nu era impusă de aspectul produsului complex, precum jantele pentru autovehicule.

47. Eliminarea acestei condiții a fost totuși necesară pentru a permite adoptarea Regulamentului nr. 6/2002 în cadrul Consiliului, așa cum vom explica în secțiunea următoare. Astfel, versiunea finală a clauzei privind reparațiile privește *toate* piesele de schimb, fără restricție cu privire la forma acestora.

B. Cu privire la absența cerinței ca forma piesei să fie impusă de aspectul produsului complex (a doua întrebare în cauza C-397/16 și prima întrebare în cauza C-435/16)

48. Potrivit Audi, Porsche și guvernului german, clauza privind reparațiile prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretată în sensul că se aplică numai pieselor care fac parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat” sau, cu alte cuvinte, pieselor a căror formă este impusă de aspectul produsului complex.

⁷ Principiul epuizării drepturilor exclusive ale titularului reprezintă de asemenea unul dintre fundamentele protecției oferite în temeiul brevetelor, al drepturilor de autor sau al mărcilor. A se vedea în special articolul 29 din Acordul privind Curtea unică în materie de brevete (JO 2013, C 175, p. 1), articolul 4 alineatul (2) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230) și articolul 15 din Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (JO 2017, L 154, p. 1).

⁸ A se vedea punctele 71-78 din prezentele concluzii.

49. Această argumentație servește intereselor titularilor de desene sau de modele industriale de jante, precum Audi și Porsche, din următorul motiv. După cum au arătat acestea din urmă cu abundență de detalii, forma jantelor nu este condiționată de aspectul autovehiculului. Cu alte cuvinte, orice autovehicul poate fi asociat cu numeroase modele de jante. Prin urmare, această interpretare exclude jantele din domeniul de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, ceea ce ar permite Audi și Porsche să păstreze monopolul lor asupra jantelor de schimb care încorporează desene sau modele industriale ale căror titulare sunt.

50. Precizăm că Porsche a făcut trimitere la mai multe decizii ale instanțelor naționale care ar confirma această interpretare⁹, în timp ce Acacia a citat alte decizii ale instanțelor naționale care ar infirma-o¹⁰. Subliniem de asemenea că instanțele de trimitere din prezentele cauze au păreri divergente cu privire la acest subiect¹¹.

51. Considerăm că argumentația sugerată de Audi și Porsche trebuie respinsă pentru motivele următoare.

52. Pe de o parte, o astfel de cerință, potrivit căreia piesa trebuie să facă parte dintr-un produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat, nu figurează în formularea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Această absență militează, în sine, în favoarea respingerii abordării propuse de Audi, de Porsche și de guvernul german.

53. Pe de altă parte, nu este posibil să împărțăm această abordare din moment ce eliminarea acestei cerințe, care era inclusă în propunerea inițială a Comisiei, a fost necesară pentru a se ajunge la un acord politic în cadrul Consiliului cu privire la adoptarea acestui regulament, așa cum a demonstrat Comisia. Dată fiind importanța centrală a acestui element în interpretarea pe care o propunem, dorim să retrăsăm cu precizie evoluția pe care a cunoscut-o această dispoziție în cursul procesului legislativ.

54. La 3 decembrie 1993, Comisia prezenta în același timp o propunere de regulament¹² și o propunere de directivă privind protecția sub titlul de desen sau de model industrial¹³. Propunerea de regulament avea ca obiect crearea unui sistem comunitar de protecție a desenelor sau modelelor industriale. Propunerea de directivă urmărea apropierea legislațiilor statelor membre privind protecția desenelor sau a modelelor industriale în vederea reducerii obstacolelor în calea liberei circulații a mărfurilor.

9 Potrivit Porsche, deciziile următoare au exclus jantele pentru autovehicule din domeniul de aplicare al clauzei privind reparațiile: hotărârea tribunal de commerce din Bruxelles [Tribunalul Comercial din Bruxelles (Belgia)] din 16 februarie 2015, A/12/05787; hotărârea Højesteret (Curtea Supremă, Danemarca) din 10 martie 2015, 17/2010; Landgericht Hamburg (Tribunalul Regional din Hamburg, Germania), GRUR-RS 2015, p. 16872; Landgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional din Düsseldorf, Germania), GRUR-RR 2016, p. 228, hotărârea Audiencia Provincial de Alicante (Curtea Provincială din Alicante, Spania), hotărârea din 18 iunie 2010, 437/10, hotărârea Tribunale di Bologna (Tribunalul din Bologna, Italia) din 17 decembrie 2013, 4306/2011, hotărârea Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano, Italia) din 27 noiembrie 2014, 3801/2013, hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din Helsinki (Finlanda) nr. 15/149362 din 19 noiembrie 2015, nr. de dosar: R14/5257, hotărârea Svea hovrätt (Curtea de Apel cu sediul în Stockholm, Suedia) din 29 ianuarie 2016, număr de dosar Ö 8596-17.

10 Potrivit Acacia, deciziile următoare au inclus jantele pentru autovehicule în domeniul de aplicare al clauzei privind reparațiile: Tribunale di Napoli (Tribunalul din Napoli, Italia), 11 noiembrie 2009, RG 35034/079, Tribunale di La Spezia (Tribunalul din Spezia, Italia), 21 septembrie 2010, nr. 66/10/18, Tribunale di La Spezia (Tribunalul din Spezia, Italia), 29 septembrie 2010, Proc. 75/2010 mod.18, Tribunale di Napoli (Tribunalul din Napoli), 11 februarie 2011, nr. 5001/2011, Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano), 11 iunie 2012, RG 24209/12, Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano), 11 octombrie 2012, RG 46317/12, Corte d'appello di Napoli (Curtea de Apel din Napoli, Italia), 25 septembrie 2013, nr. 3678/2013.

11 A se vedea punctele 16 și 24 din prezentele concluzii.

12 Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind desene sau modele industriale comunitare (JO 1994, C 29, p. 20).

13 Propunere de directivă a Parlamentului și a Consiliului privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (JO 1993, C 345, p. 14).

55. Articolul 23 din propunerea de regulament cuprindea o clauză privind reparațiile al cărui domeniu de aplicare era limitat la piesele care făceau parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat”¹⁴. Articolul 14 din propunerea de directivă cuprindea o clauză privind reparațiile formulată în termeni aproape identici.

56. După mai mulți ani de dezbateri interinstituționale, propunerea de directivă a fost adoptată la 13 octombrie 1998, devenind Directiva 98/71 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale.

57. Versiunea finală a articolului 14 din această directivă prezintă diferențe importante în raport cu propunerea inițială a Comisiei¹⁵. În special, acest articol are în vedere în prezent orice „pies[ă] utilizat[ă] în scopul efectuării de reparații la un produs complex pentru a i se reda acestuia aspectul inițial”, iar aceasta fără a impune ca piesa să facă parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat” astfel cum prevedea propunerea inițială a Comisiei.

58. Ulterior adoptării Directivei 98/71, Comisia a prezentat la 21 iunie 1999 o propunere modificată de regulament din cuprinsul căreia fusese eliminat articolul 23, dar care cuprindea un nou articol 10a¹⁶. În așteptarea unei soluții armonizate în cadrul directivei menționate, acest articol excludea temporar piesele de schimb din domeniul de aplicare al regulamentului, prin interzicerea înregistrării acestora cu titlul de desen sau model industrial comunitar în această perioadă. Cu toate acestea, spre deosebire de articolul 14 din Directiva 98/71, domeniul de aplicare al acestei dispoziții rămânea limitat la piesele unui produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul”¹⁷.

59. Această divergență între Directiva 98/71 și propunerea de regulament a constituit unul dintre principalele obstacole în calea adoptării propunerii respective în cadrul Consiliului, care impunea unanimitatea voturilor în aplicarea fostului articol 308 CE. Marea majoritate a delegațiilor pledau astfel în favoarea unei convergențe între aceste două instrumente în această privință¹⁸.

14

„Articolul 23 – Utilizarea desenului sau a modelului industrial comunitar înregistrat pentru efectuarea de reparații
Drepturile conferite de un desen sau model industrial comunitar înregistrat nu sunt opozabile unui terț care, la cel puțin trei ani de la data primei introduceri pe piață a unui produs în care este încorporat desenul sau modelul industrial sau căruia i s-a aplicat acesta, utilizează desenul sau modelul respectiv în conformitate cu articolul 21, cu condiția caa) produsul în care este încorporat desenul sau modelul industrial sau căruia i s-a aplicat acesta să facă parte dintr-un produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat,
b) această utilizare să aibă ca scop repararea unui produs complex astfel încât să i se redea aspectul inițial, și
c) publicul să nu fie indus în eroare cu privire la originea produsului utilizat pentru efectuarea de reparații” (sublinierea noastră).

15 „Articolul 14 – Dispoziție tranzitorie

Până la data adoptării modificărilor prezentei directive, la propunerea Comisiei, în conformitate cu dispozițiile articolului 18, statele membre mențin în vigoare dispozițiile legale existente privind utilizarea desenului sau modelului industrial al unei piese utilizate în scopul efectuării de reparații la un produs complex pentru a i se reda acestuia aspectul inițial și nu aduc modificări acestor dispoziții decât dacă scopul este acela de a liberaliza piața acestor piese.”

16 Propunere modificată de regulament (CE) al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2000, C 248 E, p. 3).

17 „Articolul 10a – Dispoziție tranzitorie

(1) Până la data adoptării modificărilor aduse prezentului regulament, la propunerea Comisiei în acest sens, un desen sau un model industrial aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o piesă a unui produs complex *de al cărui aspect depinde desenul sau modelul* nu poate fi înregistrat cu titlul de desen sau model industrial comunitar.
(2) Propunerea Comisiei menționată la alineatul (1) este prezentată împreună cu modificările pe care Comisia le înaintează referitor la același subiect în conformitate cu articolul 18 din Directiva [98/71] privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale și ține seama de aceste modificări.” (sublinierea noastră).

18 A se vedea Raportul Președinției către Comitetul Reprezentanților Permanenți (Coreper) nr. 12420/00 din 19 octombrie 2000, punctul 6, disponibil la adresa următoare: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12420-2000-INIT/fr/pdf>, care menționează că „[m]area majoritate a delegațiilor au solicitat ca redactarea articolului 10a și a considerentului (13) să fie armonizată cu cea a articolului 14 din directivă, formularea propusă de Comisie fiind de natură a exclude mai mult piesele din sfera protecției decât cele prevăzute la articolul 14 din directivă”
A se vedea de asemenea Raportul Președinției către Coreper nr. 8107/00 din 5 mai 2000, p. 2, disponibil la adresa următoare: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8107-2000-INIT/fr/pdf>.

60. În acest context, Președinția Consiliului Uniunii Europene a invitat Comitetul Reprezentanților Permanenți (Coreper), la 19 octombrie 2000, să se pronunțe asupra a trei variante ale dispoziției cu privire la piesele de schimb ale produselor complexe propuse de Comisie, de Președinția Consiliului și, respectiv, de delegația irlandeză¹⁹.
61. Primele două variante ale acestei dispoziții mențineau cerința potrivit căreia piesa trebuia să facă parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat”. În schimb, această cerință nu mai apărea în formularea celei de a treia variante, propusă de delegația irlandeză²⁰.
62. Această a treia variantă, singura care permite o convergență între Directiva 98/71 și propunerea de regulament în privința pieselor produselor complexe, este cea care a făcut obiectul unui acord în cadrul Coreper cu ocazia reuniunii din 25 octombrie 2000²¹.
63. Rezultă astfel din lucrările pregătitoare că eliminarea cerinței potrivit căreia piesa trebuie să facă parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat” a fost necesară pentru a permite adoptarea acestui regulament de către Consiliu, după aproape opt ani de la propunerea inițială a Comisiei. Astfel, acordul politic încheiat în cadrul Consiliului se bazează pe adoptarea unei clauze privind reparațiile pieselor unui produs complex care are un domeniu de aplicare mai larg decât cel propus inițial de Comisie, iar aceasta în detrimentul intereselor titularilor.
64. În opinia noastră, interpretarea sugerată de Audi, de Porsche și de guvernul german constă tocmai în a repune în discuție acest acord politic prin restrângerea domeniului de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 la piesele a căror formă este impusă de aspectul produsului complex.
65. În opinia noastră, împrejurările adoptării Regulamentului nr. 6/2002, descrise anterior, se opun unei astfel de interpretări, care ar conduce la reintroducerea pe cale judiciară a unei condiții care a fost eliminată în cadrul procesului legislativ.
66. Adăugăm că niciunul dintre elementele prezentate de Audi, de Porsche și de guvernul german nu ne poate schimba convingerea în această privință.
67. Potrivit unui prim argument, o astfel de interpretare ar fi conformă obiectivului urmărit de articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, care este de a preveni existența monopolurilor asupra vânzării de piese de schimb²². Potrivit acestui argument, un astfel de risc nu ar exista atunci când forma piesei nu este impusă de aspectul produsului complex, cum este cazul unei jante pentru autovehicul. Acest lucru s-ar reflecta în concurența puternică existentă pe piața jantelor, consumatorii având posibilitatea de a opta între numeroasele modele propuse de mai mulți producători. Astfel, în contextul cauzelor principale, Acacia ar avea libertatea de a crea noi modele de jante care nu încorporează desene sau modele industriale ale căror titulare sunt Audi și Porsche, forma jantelor nefiind impusă de aspectul autovehiculului.
68. Potrivit celui de al doilea argument invocat de aceste părți, interpretarea respectivă ar fi conformă cu formularea considerentului (13) al Regulamentului nr. 6/2002, care privește piesele dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat”.
69. Considerăm că această argumentație trebuie respinsă pentru următoarele trei motive.

19 Raportul Președinției către Coreper nr. 12420/00 din 19 octombrie 2000, punctul 9.

20 Raportul Președinției către Coreper nr. 12420/00 din 19 octombrie 2000, p. 9-11.

21 Nota Președinției către grupul „Proprietate intelectuală” (Desene și modele industriale) nr. 12811/00 din 27 octombrie 2000, p. 1 și 2, disponibilă la adresa următoare: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12811-2000-INIT/fr/pdf>.

22 A se vedea punctul 38 din prezentele concluzii.

70. În primul rând, considerăm că, independent de eventuala lor temeinicie, aceste argumente nu ar putea conduce la restrângerea domeniului de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 prin reintroducerea, pe cale de interpretare, a unei cerințe a cărei eliminare a fost necesară pentru a se ajunge la un acord politic în cadrul Consiliului.

71. În al doilea rând, considerăm că, spre deosebire de cele susținute de Audi, de Porsche și de guvernul german, obiectivul de prevenire a monopolurilor pe piața pieselor de schimb justifică eliminarea acestei cerințe de către legiuitorul Uniunii.

72. Desigur, monopolul titularului este mai extins atunci când forma piesei *este impusă* de aspectul produsului complex. Cu titlu ilustrativ, dacă forma unui far este impusă de aspectul autovehiculului, iar acest far încorporează un desen sau un model industrial protejat, atunci niciun terț nu poate produce sau comercializa faruri de schimb fără consimțământul titularului. Părțile nu contestă că, într-o asemenea situație, clauza privind reparațiile trebuie aplicată în scopul liberalizării pieței pieselor de schimb, permițând terților să utilizeze desenul sau modelul industrial respectiv.

73. Nu este mai puțin adevărat că titularul deține și un monopol, evident mai redus, atunci când forma piesei *nu este impusă* de aspectul autovehiculului, cum este cazul jantelor pentru autovehicul. În acest caz, alți producători au libertatea de a proiecta piese de schimb care nu încorporează desenele sau modelele industriale protejate fără ca titularul să se poată opune. Cu toate acestea, titularul păstrează, în principiu, dreptul de a se opune producerii sau comercializării unor jante care reproduc aspectul jantelor pe care acesta le-a proiectat. Tocmai existența acestui monopol „reduc” este cea care a făcut obiectul unor aprecieri divergente în cursul procesului legislativ și în cadrul prezentei cauze.

74. Prin excluderea din domeniul de aplicare al clauzei privind reparațiile a pieselor a căror formă nu este impusă, cum este cazul jantelor de schimb, propunerea inițială a Comisiei păstrează acest monopol „reduc” al titularului conform interpretării sugerate de Audi, de Porsche și de guvernul german. Potrivit acestei prime abordări, Audi are dreptul de a se opune înlocuirii unei jante Audi deteriorate cu o jantă replică produsă de Acacia. În acest sens, propunerea respectivă realizează o liberalizare restrânsă a pieței pieselor de schimb.

75. În schimb, versiunea finală a clauzei privind reparațiile, care privește *toate* piesele unor produse complexe, are ca efect suprimarea monopolului „reduc” al titularului, conform interpretării propuse de Acacia, de guvernele italian și neerlandez, precum și de Comisie. Potrivit acestei a doua abordări, Audi nu are dreptul de a se opune înlocuirii unei jante Audi deteriorate cu o jantă replică produsă de Acacia. Această abordare conduce la o liberalizare extensivă a pieței pieselor de schimb.

76. În consecință, prin eliminarea cerinței potrivit căreia forma piesei trebuie să fie impusă de aspectul produsului complex, legiuitorul Uniunii a optat, în opinia noastră, în favoarea liberalizării extensive a pieței pieselor de schimb. Din punctul de vedere al consumatorului, această liberalizare oferă, atunci când se dovedește a fi necesară o reparație, posibilitatea de a achiziționa o jantă de schimb produsă de un terț și care reproduce aspectul jantei originale deteriorate, fără a fi obligat să achiziționeze o jantă de schimb produsă de titular. Cu alte cuvinte, alegerea pe care a făcut-o la momentul achiziționării autovehiculului nu creează obligații pentru consumator în cazul unei reparații.

77. Subliniem că această interpretare este confirmată de articolul 14 din Directiva 98/71, care trebuie să facă obiectul unei revizuri împreună cu articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 în aplicarea alineatului (2) al acestuia din urmă.

78. Astfel, cu toate că această dispoziție permite statelor membre să mențină în vigoare dispoziții naționale care instituie o clauză privind reparațiile, aceasta prevede că statele respective nu pot aduce modificări acestor dispoziții „decât dacă scopul este acela de a liberaliza piața acestor piese”. În opinia noastră, această dispoziție confirmă că intenția legiuitorului Uniunii înclina în favoarea liberalizării pieței pieselor de schimb.

79. În al treilea rând, în ceea ce privește considerentul (13) al Regulamentului nr. 6/2002, Comisia a arătat că menținerea expresiei „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat” rezultă dintr-o lipsă de coordonare între considerent și dispoziția care prevede clauza privind reparațiile.

80. Deși considerăm că nu este posibilă, pe baza documentelor publicate de Consiliu, soluționarea acestui aspect cu certitudine, mai multe indicii militează, în opinia noastră, în favoarea acestei poziții. În primul rând, este posibil ca menținerea acestei expresii să își găsească originea în adoptarea propunerii delegației irlandeze de către Coreper, care nu conținea o modificare cu privire la textul considerentului²³. Astfel, textul de compromis comunicat de Președinția Consiliului în urma reuniunii Coreper conținea o versiune a considerentului (13) întemeiată pe a doua variantă (a Președinției) și o versiune a dispoziției întemeiată pe a treia variantă (a delegației irlandeze)²⁴. Această discordanță s-a menținut pe întreaga durată a dezbaterilor în cadrul Consiliului²⁵ până la adoptarea textului final la 12 decembrie 2001.

81. În al doilea rând, amintim că marea majoritate a delegațiilor își exprimaseră dorința unei alinieri între, pe de o parte, redactarea considerentului și a clauzei privind reparațiile în cadrul propunerii de regulament și, pe de altă parte, cea a articolului 14 din Directiva 98/71²⁶. Or, expresia „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul” fusese eliminată din textul acestui articol în cursul lucrărilor legislative²⁷. Aceste împrejurări pledează de asemenea în favoarea tezei potrivit căreia menținerea acestei expresii în textul considerentului (13) al Regulamentului nr. 6/2002 ar fi rezultatul unei lipse de coordonare cu articolul 110 alineatul (1) din acest regulament, după cum a subliniat Comisia.

82. În orice caz, în opinia noastră, conținutul unui considerent, care este lipsit de orice forță obligatorie, nu poate conduce la restrângerea domeniului de aplicare al unei dispoziții dintr-un regulament prin reintroducerea unei condiții a cărei eliminare a fost necesară pentru a se ajunge la un acord politic în cadrul Consiliului.

83. Din considerațiile de mai sus deducem că domeniul de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 nu este limitat la piesele care fac parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat”, cerință care a fost în mod expres respinsă de legiuitorul Uniunii.

C. Cu privire la condițiile prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 (a doua întrebare adresată în cauza C-435/16)

84. Două condiții pot fi desprinse din formularea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, prima privind prezența unei piese dintr-un produs complex, cealaltă referitoare la utilizarea acestei piese pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

23 Raportul Președinției către Coreper nr. 12420/00 din 19 octombrie 2000, p. 11.

24 A se vedea punctele 60 și 61 din prezentele concluzii. A se vedea nota Președinției către Grupul „Proprietate intelectuală” (Desene și modele industriale) nr. 12811/00 din 27 octombrie 2000, p. 2.

25 A se vedea în special Raportul Președinției către Coreper nr. 13103/00 din 9 noiembrie 2000, p. 6 și 9, disponibil la adresa <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13103-2000-INIT/fr/pdf>; Raportul Președinției către Coreper nr. 13641/00 din 21 noiembrie 2000, p. 4 și 6, disponibil la adresa următoare: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13641-2000-INIT/fr/pdf>, și Raportul Președinției către Consiliu (Piața internă, consumatori și turism) nr. 13749/00 din 24 noiembrie 2000, p. 7, disponibil la adresa următoare: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13749-2000-INIT/fr/pdf>.

26 A se vedea nota de subsol 18.

27 A se vedea punctul 57 din prezentele concluzii.

1. Prezența unei piese dintr-un produs complex

85. Prima condiție este legată de prezența unei „piese dintr-un produs complex”. Subliniem că Regulamentul nr. 6/2002 nu conține o definiție a acestei noțiuni.

86. Potrivit unei jurisprudențe constante, rezultă atât din cerința aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din cea a principiului egalității că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu conține nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză²⁸.

87. În aplicarea acestei jurisprudențe, mai multe elemente de definire se pot deduce din contextul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

88. În primul rând, articolul 3 litera (c) din acest regulament definește „produs[ul] complex” ca fiind un produs compus din mai multe piese ce pot fi înlocuite astfel încât să permită dezasamblarea și reasamblarea produsului. Pe de altă parte, articolul 3 litera (b) din acest regulament definește noțiunea „produs” ca vizând orice articol industrial sau artizanal, inclusiv printre altele piesele concepute spre a fi asamblate într-un produs complex.

89. În al doilea rând, rezultă din formularea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 că utilizarea piesei trebuie să permită repararea *produsului complex*. Această clarificare presupune ca piesa să fie necesară în vederea unei utilizări normale a produsului complex sau, cu alte cuvinte, ca starea defectuoasă sau absența piesei să fie de natură a împiedica o astfel de utilizare normală. Părțile nu contestă că aceasta este situația jantelor de autovehicul. În schimb, această condiție pare să excludă printre altele accesoriile pentru autovehicule precum scaunele pentru copii, portbagajele montate pe plafonul autovehiculului sau instalațiile acustice, după cum în mod întemeiat a subliniat guvernul german.

90. În al treilea rând, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 nu poate privi decât piesele care fac obiectul unei protecții sub titlul de desen sau model industrial comunitar. Astfel, în lipsa unei asemenea protecții, excepția prevăzută de această dispoziție este lipsită de obiect.

91. În consecință, dispoziția respectivă nu poate privi decât piesele care îndeplinesc în special condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (2) din acest regulament. Astfel, în lipsa îndeplinirii acestor condiții, piesa nu poate beneficia de protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar prevăzută de Regulamentul nr. 6/2002. Astfel, clauza privind reparațiile nu poate privi decât piesele care, după încorporarea în produsul complex, rămân vizibile la o utilizare normală a acestui produs și ale căror caracteristici vizibile îndeplinesc, fiecare în parte, condițiile de noutate și de caracter individual.

92. Din ceea ce precedă rezultă că noțiunea „piesă dintr-un produs complex” în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 privește:

- un produs încorporat într-un alt produs, acesta din urmă fiind calificat drept „produs complex”;
- care poate fi dezasamblat și înlocuit;
- care este necesar în vederea unei utilizări normale a produsului complex și

²⁸ A se vedea în special Hotărârea din 14 decembrie 2006, Nokia (C-316/05, EU:C:2006:789, punctul 21), care privea interpretarea termenilor „motive temeinice” care figurează la articolul 98 alineatul (1) prima teză din Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146).

– care rămâne vizibil la o utilizare normală a produsului complex.

93. Nu există nicio îndoială, în opinia noastră, că o jantă pentru autovehicul îndeplinește aceste condiții și, prin urmare, trebuie considerată a fi o „piesă dintr-un produs complex”, în sensul acestei dispoziții.

94. Cu toate acestea, Porsche a susținut că jantele pentru autovehicul nu ar putea fi considerate drept piese dintr-un produs complex în sensul respectivei dispoziții. Potrivit acestui argument, aspectul sau „estetică” jantelor este independentă de cea a autovehiculului, ceea ce presupune că consumatorul este liber să aleagă jantele cu care dorește să își echipeze autovehiculul pentru a-i da acestuia un aspect specific.

95. Constatăm că acest argument echivalează cu a susține că jantele nu pot intra sub incidența clauzei privind reparațiile deoarece forma lor nu este impusă de aspectul autovehiculului, astfel încât același autovehicul poate fi asociat cu numeroase modele de jante²⁹. Este suficient să subliniem în această privință că, astfel, Porsche solicită Curții reintroducerea unei cerințe respinse în mod expres de legiuitorul Uniunii, după cum am explicat la punctele 48-83 din prezentele concluzii.

96. Din considerațiile de mai sus deducem că noțiunea „piesă dintr-un produs complex” nu este limitată la piesele a căror formă este impusă de aspectul produsului complex, ci privește orice produs încorporat într-un alt produs, acesta din urmă fiind calificat drept „produs complex”, care poate fi dezasamblat și înlocuit, care este necesar în vederea unei utilizări normale a produsului complex și care rămâne vizibil la o utilizare normală a acestui produs complex.

2. Utilizarea piesei pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial

97. Potrivit articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, a doua condiție este că piesa trebuie să fie „utilizată în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea [...] produs[ului] complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial”.

98. Noțiunea „utilizare” prevăzută la articolul 19 alineatul (1) din acest regulament este definită în sens larg, astfel încât cuprinde orice utilizare a unei piese în scopul reparării.

99. Subliniem, în primul rând, că scopul reparării produsului complex implică o restrângere substanțială a domeniului de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Astfel, această cerință exclude în special orice utilizare a unei piese din motive de agrement sau de simplă oportunitate, precum înlocuirea unei jante din motive estetice.

100. Cu alte cuvinte, beneficiul excepției de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar este rezervată utilizării pieselor *impuse* de starea defectuoasă a produsului complex, respectiv de o stare care împiedică utilizarea normală a produsului. O astfel de stare defectuoasă poate fi provocată, în opinia noastră, fie de starea defectuoasă a piesei înseși, fie de absența acestei piese, în special în caz de furt³⁰.

101. În această privință, împrejurarea că jantele achiziționate independent de autovehicul ar putea, în practică, să fie în principal utilizate în scopuri de agrement, și nu pentru reparare, nu poate, în sine, să justifice excluderea jantelor din domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

²⁹ A se vedea punctul 49 din prezentele concluzii.

³⁰ Amintim, în această privință, că cerința reparării produsului complex implică ca piesa să fie necesară în vederea unei utilizări normale a acestui produs. A se vedea punctul 89 din prezentele concluzii.

102. În al doilea rând, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 prevede în plus că repararea trebuie efectuată cu scopul de a-i reda produsului complex aspectul inițial.

103. Subliniem că această cerință privește aspectul produsului complex, și nu pe cel al piesei. Prin urmare, această cerință presupune ca înlocuirea piesei defecte să fie de natură să afecteze aspectul produsului complex. Cu alte cuvinte, piesa trebuie să contribuie la aspectul produsului complex.

104. Apreciem că o piesă prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 va contribui în mod necesar la aspectul produsului complex, ca urmare a interacțiunii acestei dispoziții cu articolul 4 alineatul (2) din acest regulament³¹. Astfel și după cum am explicat mai sus, numai piesele care rămân vizibile la o utilizare normală a produsului complex pot beneficia de protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar și, prin urmare, pot intra sub incidența clauzei privind reparațiile. Or, o piesă care rămâne vizibilă contribuie în mod necesar la aspectul produsului complex, cum este cazul în special al jantelor pentru autovehicul.

105. Cu toate acestea, pentru a beneficia de derogarea respectivă, mai este necesar ca repararea să fie efectuată cu scopul de a-i reda produsului complex aspectul *inițial*. În opinia noastră, această cerință presupune ca piesa de schimb să aibă un aspect identic cu cel al piesei inițial încorporate în produsul complex.

106. În plus, noțiunea „aspect” trebuie, în opinia noastră, să fie interpretată în lumina definiției „desen[ului] sau model[ului] industrial” prevăzute la articolul 3 litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, astfel încât aceasta să privească în special aspectul conferit de caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor produsului însuși și/sau ale ornamentației sale.

107. În contextul cauzelor principale, această cerință presupune ca aspectul jantei utilizate în scopul reparării să fie identic cu cel al jantei inițial încorporate în autovehicul, în special în ceea ce privește caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor jantei și/sau ale ornamentației sale.

108. Precizăm în această privință că aplicarea unei mărci deținute de alt producător – precum marca WSP Italy aplicată de Acacia pe jantele pe care le produce³² – nu poate implica că aspectul piesei de schimb diferă de cel al piesei originale pe care era aplicată o marcă deținută de titularii desenelor sau modelelor industriale comunitare – precum Audi sau Porsche. Astfel, dacă aceasta era situația, drepturile exclusive deținute de titulari în temeiul protecției mărcilor le-ar permite să anuleze domeniul de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002³³.

109. Audi și guvernul german au sugerat în plus să se interpreteze condiția privind reconstituirea aspectului inițial al produsului complex în sensul în care aceasta implică în mod necesar ca forma piesei să fie impusă de aspectul produsului complex. În această privință, este necesar să subliniem că, procedând astfel, aceste părți solicită Curții să reintroducă o cerință respinsă în mod expres de legiuitorul Uniunii³⁴.

31 A se vedea punctul 91 din prezentele concluzii.

32 A se vedea punctele 13 și 19 din prezentele concluzii.

33 Curtea a avut deja ocazia să statueze că articolul 110 din Regulamentul nr. 6/2002 nu autorizează un producător de piese de schimb, precum Acacia, să aplice o marcă înregistrată de un producător de automobile fără consimțământul acestuia din urmă. A se vedea punctul 133 din prezentele concluzii.

34 A se vedea punctele 48-83 din prezentele concluzii.

110. Pe scurt, pentru a beneficia de excepția prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, piesa trebuie să fie utilizată „pentru a permite repararea [...] produs[ului] complex”, ceea ce exclude orice utilizare din motive de agrement sau de simplă oportunitate, și „cu scopul de a-i reda aspectul inițial”, ceea ce presupune ca piesa de schimb să aibă un aspect identic cu cel al piesei inițial încorporate în produsul complex.

D. Cu privire la măsurile de precauție care trebuie luate de un producător sau de un vânzător de piese ale unui produs complex în ceea ce privește respectarea condițiilor de utilizare prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 (a treia întrebare în cauza C-397/16, precum și a treia și a patra întrebare în cauza C-435/16)

111. A treia întrebare în cauza C-397/16, precum și a treia și a patra întrebare în cauza C-435/16 privesc măsurile de precauție care trebuie să fie luate de un producător sau de un vânzător de piese de schimb, care dorește să se prevaleze de articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 pentru a se asigura că piesele sunt utilizate cu respectarea condițiilor de utilizare impuse de această dispoziție³⁵.

112. Reamintim că aceste condiții privesc utilizarea piesei pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial³⁶.

113. Constatăm că formularea articolului 110 din Regulamentul nr. 6/2002 nu tratează în mod explicit măsurile de precauție care pot fi impuse unui producător sau unui vânzător de piese în ceea ce privește respectarea acestor condiții de utilizare. În consecință, revine Curții sarcina de a interpreta această dispoziție pentru a determina conținutul măsurilor care pot fi impuse acestora atunci când doresc să se prevaleze de clauza privind reparațiile pentru a eluda drepturile exclusive ale titularului.

114. În această privință, contrar afirmațiilor Audi, Porsche și ale guvernului german, considerăm că nu este posibil să se realizeze o interpretare restrictivă a clauzei privind reparațiile, iar aceasta pentru motivele următoare.

115. Pe de o parte și în pofida formulării sale, această clauză nu constituie o dispoziție tranzitorie în sensul jurisprudenței Curții, respectiv o dispoziție a cărei aplicare ar fi limitată în timp pentru a facilita tranziția către un regim definitiv³⁷. Desigur, potrivit formulării sale, clauza respectivă se aplică „[p]ână la data intrării în vigoare a modificărilor aduse prezentului regulament, la propunerea Comisiei în acest sens”. Această formulă este totuși valabilă pentru toate celelalte dispoziții ale regulamentului, care se aplică, prin natura lor, până la modificarea lor la propunerea Comisiei.

116. În realitate, și după cum a subliniat Comisia, clauza privind reparațiile care este în vigoare de la 6 martie 2002 în temeiul articolului 111 alineatul (1) din acest regulament, are vocația de a se aplica pentru o durată nedeterminată.

117. Pe de altă parte, clauza privind reparațiile nu constituie o derogare de la un principiu fundamental al dreptului Uniunii, ceea ce ar putea de asemenea justifica o interpretare restrictivă, ci o dispoziție care contribuie la menținerea echilibrului între interese legitime contradictorii, respectiv cele ale titularilor și cele ale terților, în cadrul protecției desenelor sau modelelor industriale.

³⁵ Având în vedere definiția în sens larg a noțiunii „utilizare” prevăzută la articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, fabricarea sau vânzarea unui produs în care a fost încorporat desenul sau modelul industrial sau căruia i s-a aplicat acesta, precum și depozitarea produsului în aceste scopuri, fără consimțământul titularului, aduc atingere drepturilor exclusive ale acestuia din urmă.

³⁶ Precizăm, în această privință, că respectarea primei condiții examinate în secțiunea precedentă, privind existența unei piese a unui produs complex, nu depinde de adoptarea măsurilor de precauție de către producător sau vânzător, ci doar de caracteristicile obiective ale produsului în cauză enunțate la punctul 92 din prezentele concluzii.

³⁷ Curtea a interpretat astfel de clauze tranzitorii în special în Hotărârea din 23 martie 1983, Peskeloglou (77/82, EU:C:1983:92, punctele 11 și 12), Hotărârea din 5 decembrie 1996, Merck și Beecham (C-267/95 și C-268/95, EU:C:1996:468, punctele 23 și 24), precum și Hotărârea din 12 iunie 2008, Comisia/Portugalia (C-462/05, EU:C:2008:337, punctele 53 și 54).

118. După cum am explicat mai sus³⁸, clauza privind reparațiile urmărește să realizeze o liberalizare extensivă a pieselor de schimb împiedicând titularul să își exercite drepturile exclusive cu ocazia utilizării oricărei piese de schimb care încorporează un desen sau un model industrial al cărui titular este, iar aceasta pe toată durata utilizării produsului complex. Prin stabilirea unei excepții de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar, această clauză contribuie la echilibrul între drepturile exclusive ale titularilor și drepturile terților, acordând celor din urmă dreptul de a utiliza desenele sau modelele industriale ale celor dintâi în scopul reparării unui produs complex.

119. În consecință, interpretarea acestei clauze trebuie să conserve efectul util al liberalizării extensive dorite de legiuitorul Uniunii în privința pieselor de schimb.

120. În lumina acestor elemente trebuie să se determine conținutul măsurilor de precauție care pot fi impuse de un producător sau de un vânzător de piese. Dificultatea centrală a acestui exercițiu constă în faptul că intervenția producătorului sau a vânzătorului se situează în amonte față de actul de reparare susceptibil să intre în domeniul de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Cu alte cuvinte, aceste măsuri de precauție privesc condițiile în care o piesă va fi utilizată în viitor și, cel mai adesea, de către terți.

121. În această privință, Curții i-au fost sugerate trei abordări, care au la bază obligațiile de garanție, de declarare și, respectiv, de diligență. Această din urmă abordare, pe care o considerăm cea mai în măsură a conserva efectul util al clauzei privind reparațiile, se bucură de preferința noastră.

122. Prima abordare, care are la bază o obligație de garanție, constă în a impune producătorului și vânzătorului să garanteze că piesele de schimb pe care le produc sau le vând vor fi utilizate corespunzător „pentru a permite repararea [...] produs[ului] complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial”. În opinia noastră, o astfel de obligație de garanție ar reduce excesiv efectul util al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

123. Pe de o parte, o astfel de obligație de garanție ar obliga producătorul și vânzătorul să ofere piese de schimb numai atunci când pot avea certitudinea, în avans, că acestea vor fi utilizate în condițiile menționate anterior.

124. În același sens, Audi a propus ca producătorii de jante replici să fie obligați să distribuie produsele lor numai atelierelor de reparații și să se asigure că aceste ateliere le utilizează exclusiv în scopul reparării. Porsche a sugerat să se interzică vânzările de jante replici între producători și distribuitori din moment ce astfel de vânzări privesc cantități prea importante pentru a verifica respectarea dispoziției citate anterior. Adăugăm că, la extremă, s-ar putea imagina ca un producător să nu fie autorizat să producă o jantă replică decât într-o situație stabilită în mod corespunzător când este necesară repararea.

125. Cu toate acestea, astfel de restricții privind activitățile comerciale ale producătorilor și ale vânzătorilor de piese ar avea ca efect limitarea accesului acestora la piața pieselor de schimb, în contradicție cu obiectivul liberalizării urmărit de articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Propunerea Audi ignoră, în primul rând, posibilitatea reparațiilor efectuate în afara atelierelor de reparații, în special în ceea ce îl privește pe însuși utilizatorul final. În continuare, propunerea Porsche ar exclude jantele replici din catalogul distribuitorilor, care reprezintă o piață de desfacere importantă. În sfârșit, producerea de jante replici atunci când se dovedește că este necesară repararea ar antrena pierderi economice de scară pentru producători, precum și întârzieri în disponibilitatea acestor jante în beneficiul jantelor originale comercializate de titulari.

38 A se vedea punctele 43-47 și 71-78 din prezentele concluzii.

126. Pe de altă parte, o astfel de obligație de garantare ar face responsabili producătorul și vânzătorul pentru acțiunile tuturor actorilor care intervin în aval în lanțul de distribuție până la utilizatorul final. Astfel, producătorul și vânzătorul ar fi putea fi făcuți responsabili pentru o utilizare de către utilizatorul final a jantelor replici în scopuri de agrement. În această privință, Acacia și Comisia au arătat în mod întemeiat că ar fi disproporționat să se impună unui producător sau unui vânzător de piese să instituie un sistem de supraveghere a activităților atât ale operatorilor comerciali situați în amonte, cât și ale utilizatorilor finali.

127. Adăugăm că titularul are posibilitatea întotdeauna, atunci când consideră că nu sunt îndeplinite condițiile de utilizare prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, să își exercite drepturile împotriva utilizatorului respectiv.

128. Pentru aceste motive, apreciem că nu se poate impune producătorului și vânzătorului să garanteze că piesele replici pe care le produc sau le vând vor fi utilizate în condițiile menționate anterior.

129. A doua abordare sugerată Curții constă în a impune producătorului și vânzătorului de piese obligația de a obține o declarație din partea cumpărătorului în sensul că nu va utiliza piesa în alte scopuri decât cel prevăzut la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002³⁹.

130. Apreciam că o astfel de abordare este deosebit de rigidă în măsura în care ar împiedica producătorul sau vânzătorul să recurgă la alte măsuri de precauție care pot fi adecvate în contextul activităților lor. În plus, putem avea îndoieli în privința eficacității acestei abordări. Astfel, este pe deplin imaginabil ca un producător sau un vânzător să obțină în mod formal această declarație cunoscând că cumpărătorul nu va utiliza piesa în condițiile prevăzute în această dispoziție.

131. A treia abordare, amintită de guvernul italian și de Comisie, are la bază o obligație de diligență în ceea ce privește respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor de utilizare prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Această abordare, pe care o considerăm cea mai potrivită pentru a conserva efectul util al liberalizării extensive a pieței produselor de schimb decise de legiuitorul Uniunii, se bucură de preferința noastră. Este necesar totuși să precizăm ceea ce implică în practică o astfel de obligație.

132. În opinia noastră, producătorul sau vânzătorul diligent trebuie să informeze cumpărătorul asupra faptului că piesa respectivă încorporează un desen sau un model al cărui titular nu este acesta, pe de o parte, și că această piesă este destinată exclusiv a fi utilizată pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial, pe de altă parte.

133. Subliniem, în această privință, că Curtea a avut deja ocazia să statueze că articolul 14 din Directiva 98/71 și articolul 110 din Regulamentul nr. 6/2002 nu autorizează, prin derogare de la dispozițiile de drept al Uniunii privind dreptul mărcilor, un producător de piese de schimb să aplice o marcă înregistrată de un producător de automobile fără consimțământul acestuia din urmă⁴⁰. În consecință, un producător terț – precum Acacia – nu poate crea confuzie între piesele sale replici și piesele originale fabricate de titular – precum Audi sau Porsche – prin aplicarea unei mărci deținute de acesta din urmă.

134. Pe de altă parte, producătorul sau vânzătorul trebuie să aibă posibilitatea de a dovedi că și-au îndeplinit această obligație de informare utilizând orice mijloc de probă prevăzut de dreptul național. O astfel de probă ar putea în special, însă nu exclusiv, să îmbrace forma unei declarații semnate de cumpărător precum cea avută în vedere în cadrul celei de a doua abordări sau pe cea a unei clauze inserate în contractul de vânzare.

³⁹ Această abordare este amintită în special în a patra întrebare adresată în cauza C-435/16.

⁴⁰ Ordonanța din 6 octombrie 2015, Ford Motor Company (C-500/14, EU:C:2015:680).

135. Această obligație de informare nu este totuși suficientă pentru a îndeplini obligația de diligență. Astfel, producătorul sau vânzătorul trebuie deopotrivă să se abțină să vândă o piesă atunci când știe sau are motive rezonabile să cunoască că această piesă nu va fi utilizată în condițiile stabilite la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

136. Subliniem că atât Curtea⁴¹, cât și legiuitorul Uniunii⁴² au recurs la condiții analoge în materia proprietății intelectuale.

137. Pentru a rezuma, considerăm că, pentru a se putea prevala de clauza privind reparațiile, producătorul sau vânzătorul unei piese dintr-un produs complex trebuie să îndeplinească o obligație de diligență în ceea ce privește respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor de utilizare prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Această obligație de diligență implică, pe de o parte, să informeze cumpărătorul asupra faptului că piesa respectivă încorporează un desen sau un model industrial al cărui titular nu este și că piesa este destinată exclusiv utilizării în condițiile stabilite de această dispoziție și, pe de altă parte, să piardă dreptul de a se prevala de aceasta dacă ar ști sau ar avea motive întemeiate să știe că piesa nu ar fi utilizată cu respectarea acestor condiții.

VI. Concluzie

138. Având în vedere considerațiile de mai sus, propunem Curții să răspundă după cum urmează la întrebările preliminare adresate de Corte d'appello di Milano (Curtea de Apel din Milano, Italia) și de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania):

- „1) Articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare trebuie interpretat în sensul că noțiunea «piesă dintr-un produs complex» nu este limitată la piesele a căror formă este impusă de aspectul produsului complex, ci privește orice produs încorporat într-un alt produs, acesta din urmă fiind calificat drept «produs complex», care poate fi dezasamblat și înlocuit, care este necesar în vederea unei utilizări normale a produsului complex și care rămâne vizibil la o utilizare normală a acestui produs complex.
- 2) Pentru a beneficia de excepția prevăzută la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, piesa trebuie să fie utilizată «pentru a permite repararea [...] produs[ului] complex», ceea ce exclude orice utilizare din motive de agrement sau de simplă oportunitate, și «cu scopul de a-i reda aspectul inițial», ceea ce presupune ca piesa de schimb să aibă un aspect identic cu cel al piesei inițial încorporate în produsul complex.

41 A se vedea în special într-un alt context Hotărârea din 8 septembrie 2016, GS Media (C-160/15, EU:C:2016:644). Curtea a statuat că faptul de a posta pe un site internet un link către opere protejate, disponibile în mod liber pe un alt site internet fără autorizația titularului dreptului de autor, nu constituie o „comunicare publică”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, atunci când aceste linkuri sunt furnizate fără scop lucrativ de o persoană care nu cunoștea sau nu putea să cunoască în mod rezonabil caracterul nelegal al publicării acestor opere. Chiar dacă această hotărâre nu poate fi transpusă direct în prezentele cauze, subliniem că Curtea a recurs la un criteriu analog celui pe care îl sugerăm.

42 A se vedea articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO 2004, L 157, p. 45, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 56), care menționează că „[s]tatele membre asigură ca, la cererea părții prejudiciate, autoritățile judecătorești competente să ordone contravenientului care a acționat *cu bună știință sau având motive suficiente de a ști acest lucru*, plata către titularul dreptului a unor daune interese adaptate prejudiciului real suferit de acesta prin încălcarea dreptului său [...]” (sublinierea noastră). A se vedea de asemenea articolul 4 alineatul (4) din Directiva (UE) 2016/943 a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale (JO 2016, L 157, p. 1), care menționează că „[d]obândirea, utilizarea sau divulgarea unui secret comercial este, de asemenea, considerată ilegală atunci când o persoană, în momentul dobândirii, utilizării sau divulgării, *avea cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință, în circumstanțele date*, de faptul că secretul comercial a fost obținut, direct sau indirect, de la o altă persoană care a utilizat sau a divulgat secretul comercial în mod ilegal în sensul alineatului (3)” (sublinierea noastră).

- 3) Pentru a se putea prevala de această excepție, producătorul sau vânzătorul unei piese dintr-un produs complex trebuie să îndeplinească o obligație de diligență în ceea ce privește respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor de utilizare prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Această obligație de diligență implică, pe de o parte, să informeze cumpărătorul asupra faptului că piesa respectivă încorporează un desen sau un model industrial al cărui titular nu este și că această piesă este destinată exclusiv utilizării în condițiile stabilite de această dispoziție și, pe de altă parte, să piardă dreptul de a se prevala de aceasta dacă ar ști sau ar avea motive întemeiate să știe că piesa nu ar fi utilizată cu respectarea acestor condiții.